

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

HYVÄÄ HUOMIOIDEN

Vahvuuspedagogiikkaa 4-5-vuotiaille lapsille varhaiskasvatuksessa musiikillisten satutuokioiden kautta

TEKIJÄ:

Enni Nuora

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Tutkinto-ohjelma Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen tutkinto-ohjelma	
Työntekijä Enni Nuora	
Työn nimi Hyvää huomioiden- Vahvuuspedagogiikkaa 4-5-vuotiaille lapsille varhaiskasvatuksessa musiikillisten satu- tuokioiden kautta	
Päiväys	23.5.2021
Sivumäärä/Liitteet	29
Toimeksiantaja Musiikkipäiväkoti Priimi	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Positiivinen pedagogiikka ja siihen liittyvä vahvuuspedagogiikka ovat vahvempi varhaiskasvatustoimintaa. Varhaiskasvatukseen tarvitaan enemmän konkreettisia työmenetelmiä, joiden kautta vahvuuspedagogiikka on helppo toteuttaa osana varhaiskasvatustoimintaa. Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli kartoittaa, miten vahvuuspedagogiikka voidaan ottaa osaksi varhaiskasvatuksen toimintaa. Tavoitteena oli kehittää työmenetelmä, jonka kautta voidaan tutustua lasten kanssa luonteenvahvuuksiin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa pedagogisen toiminnan suunnittelusta, ja siitä kuinka vahvuuspedagogiikka voidaan soveltaa osaksi musiikkikasvatustoimintaa ja taideintegraatiota lapsen osallisuus keskiössä. Tiedontuottamiseen sisältyivät opinnäytetyön teoriaosuus ja valmiit tuokit.</p> <p>Opinnäytetyössä etsittiin vastausta siihen, kuinka varhaiskasvattajia voidaan tukea ohjaamaan lapsia huomaamaan hyvä itsessään ja muissa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli kehittää työmenetelmä, joka tarjoaa valmiita oppimistuokiomalleja luonteenvahvuuksien ja hyvän huomaamisen opetteluun osana varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa. Opinnäytetyö julkaistiin ammatillisena blogina ositteessa https://hyvaa-huomioiden.wordpress.com/. Toimeksiantajana opinnäytetyöllä oli musiikkipäiväkoti Priimi.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin toimintatutkimuksena, johon kuului kehittämisprosessi, kirjallinen osuus blogissa sekä tuotteena Hyvää huomioiden-oppimistuokiokokonaisuus Työ eteni toimintatutkimuksen vaiheiden mukaisesti: suunnittelu, toiminta, havainnointi ja reflektointi. Suunnitteluvaiheessa oppimistuokit suunniteltiin opinnäytetyöhön liittyvän teoria-aineiston pohjalta. Teoreettinen viitekehys sisältää kolme eri osa-aluetta, joita ovat pedagogisen toiminnan suunnittelu varhaiskasvatuksessa, positiivinen pedagogiikka kasvatustyössä sekä musiikkikasvatus varhaiskasvatuksessa. Toimintavaiheessa testattiin viisi Hyvää huomioiden-tuokiota lapsiryhmässä. Toimintavaiheeseen liittyi myös havainnointivaihe, koska lapsia havainnointiin tuokiolla. Reflektointivaiheessa käytiin läpi aikuisten kirjalliset ja lasten suulliset palautteet tuokiosta. Niiden pohjalta tuokioita kehitettiin niiden lopulliseen muotoonsa.</p> <p>Tuokioiden testaajat antoivat pääasiassa positiivista palautetta toimintatuokioiden sisällöstä, ja siitä, että niissä huomioitiin hyvin lapsen osallisuuden mahdollisuudet. Luonteenvahvuuksiin tutustuttiin lapsilähtöisellä tavalla, joka tuki lasten mielikuvitusta ja leikkiä sekä musiikkikasvatuksen toteuttamista. Kehitettävänä oli varsinkin joidenkin tuokioiden selkeyttäminen tiiviimmäksi sekä vahvuuden korostaminen vahvemmin osaksi tarinaa.</p> <p>Opinnäytetyö helpottaa varhaiskasvattajia ottamaan vahvuuspedagogiikka osaksi toiminnan suunnittelua. Tuokioiden kautta voidaan toteuttaa myös monipuolisesti musiikkikasvatustoimintaa. Vahvuuspedagogiikka auttaa lapsia rakentamaan itselleen hyvän itsetunnon. Omiin vahvuuksiin keskittyminen auttaa selviytymään varsinkin elämässä vastaan tulevista vastoinkäymisistä. Vahvuuspedagogiikalla voidaan tukea lasten hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa.</p>	
Avainsanat Varhaiskasvatus, pedagoginen suunnittelu, osallisuus, positiivinen pedagogiikka, musiikkikasvatus, sadut, leikki, taideintegraatio	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration	
Degree Programme Master's Degree Programme in Management and Development for Social and Health Care Professionals	
Author Enni Nuora	
Title of Thesis Noticing the Good- supporting 4-5-year-old children`s character strengths via musical storytelling sessions	
Date 23.5.2021	Pages/Appendices 29
Client Organisation Music Day Care Priimi	
<p>Abstract</p> <p>The purpose of the thesis was to develop new ways to include strength-based education to be part of early childhood education. The aim was to develop a pedagogical working method which helps children to become more acquainted with their character strengths. The study also provided information about planning of pedagogical activities where strength-based education is a part of music education and art integration.</p> <p>The study sought answers to the question how early childhood educators can be supported to teach character strengths. The research task was to develop a working method that provides ready-made learning session to teach character strengths. The study was published as a professional blog at:https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/. The client organisation of the thesis was the Music Day Care Center Priimi.</p> <p>The study was a qualitative action research. It included the development process, theoretical part in the blog and a product: Noticing the good- learning sessions. The study proceeded according to the stages of action research: planning, action, observation and reflection. In the planning phase, the learning sessions were designed on the basis of the theoretical framework. The theoretical framework included three different sections: pedagogical planning in early childhood education, positive pedagogy and strength-based education in educational work and music education in early childhood education. In the action phase, five of the planned learning sessions were tested. This phase also included an observation phase, because children were observed during learning sessions. In the reflection phase, observation information was reviewed and some changes were made for the sessions to improve them.</p> <p>The Content of the sessions got positive feedback. Character strengths were explored in a child-centered way that supported children's imagination, participation and play, as well as the implementation of music education. The development proposals were mainly about to make some of the sessions simpler and character strengths should be more effectively emphasized as a part of the stories.</p> <p>The thesis makes it easier for early childhood educators to include strength-based education as part of their work. Strength-based education helps the children to build good self-esteem. Focusing on own strengths helps children to cope with especially adversity in life. Strength- based education supports the well-being of children now and in the future.</p>	
<p>Keywords</p> <p>early childhood education, pedagogical planning, participation, positive pedagogy, music education, stories, play, arts integration</p>	

SISÄLTÖ

1	OPINÄYTETYÖN KUVAUS	5
2	JOHDANTO	6
3	OPINNÄYTETYÖN TAUSTA JA TARKOITUS	8
4	OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT.....	9
5	OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSPROSESSI	11
6	POHDINTA.....	12
7	OPINNÄYTETYÖN ITSEARVIOINTI.....	18
	LÄHTEET	20
	LIITE 1: KIRJE VANHEMMILLE.....	27
	LIITE 2: HAVAINNOINTILOMAKE.....	28
	LIITE 3: HYVÄÄ HUOMIOIDEN TOIMINTATUOKIO KOKONAISUUS ESITTELY	29

1 OPINÄYTETYÖN KUVAUS

Opinnäytetyö toteutettiin toimintatutkimuksena, johon kuuluivat kehittämisprosessi, opinnäytetyön kirjallinen osuus ja tuotteena Hyvää huomioiden- oppimistuokiokokonaisuus. Kirjallisessa osuudessa kerrottiin opinnäytetyön teoreettisista lähtökohdista, jotka tukivat tuokioiden teoreettista taustaa sekä sitä, että tuokiot olivat suunniteltu varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaiseksi pedagogiseksi toiminnaksi. Lisäksi kirjallinen osuus sisälsi toimintatutkimuksen vaiheet ja arvioinnin. Hyvää Huomioiden- tuokiokokonaisuuteen kuului 10 eri musiikillista satutuokiota, joiden kautta voidaan tutustua lasten kanssa 16 eri luontevahvuuteen. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Musiikkipäiväkoti Priimi, jonka kanssa opinnäytetyötä alettiin suunnittelemaan vuonna 2018. Opinnäytetyön tarkoitus oli kartoittaa, miten vahvuuspedagogiikka voidaan ottaa osaksi pedagogista toimintaa varhaiskasvatuksessa. Tavoitteena oli kehittää työmenetelmä, jonka kautta voidaan tutustua lasten kanssa luontevahvuuksiin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa pedagogisen toiminnan suunnittelusta, ja siitä kuinka vahvuuspedagogiikkaa voidaan soveltaa osaksi musiikkikasvatustoimintaa ja taideintegraatiota lapsen osallisuus keskiössä. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli kehittää työmenetelmä, joka tarjoaa valmiita oppimistuokiomalleja luontevahvuuksien ja hyvän huomaamisen opetteluun osana varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat:

- Kuinka voidaan tukea työntekijöiden osaamista positiivisessa pedagogiikassa ja ottaa vahvuuspedagogiikka osaksi pedagogista varhaiskasvatustoimintaa?
- Kuinka voidaan vahvistaa lapsen hyvinvointia opettamalla häntä, mitä vahvuudet tarkoittavat sekä huomaamaan niitä itsessään ja muissa

Opinnäytetyö eteni toimintatutkimuksen Demingin laatuympyrän pohjalta muokatun jatkuvan parantamisen mallin mukaan, jonka vaiheet olivat: suunnittelu, toiminta, havainnointi ja reflektointi. Tuokioiden suunnittelun jälkeen tuokioista käytiin testaamassa viisi Musiikkipäiväkoti Priimissä. Tuokioilla pyydettiin aikuisilta kirjallinen palaute ja lapsilta suullinen palaute. Testaamattomista tuokioista pyydettiin kirjallinen palaute työntekijöiltä. Havainnoinnin ja palautteiden pohjalta tuokioihin tehtiin tarvittavia muutoksia.

Opinnäytetyö julkaistiin ammatillisena blogina osoitteessa: <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/> Tämä Savonia-Ammattikorkeakoululle tehty loppuraportti toimii ammatillisen blogin koosteena. Opinnäytetyön tekijänoikeudet kuuluvat tekijälle.

2 JOHDANTO

”Etsi lapsesta hyvää tänään ja näet sitä vielä enemmän huomenna.

Hyvät asiat kasvavat, kun ne tuodaan valoon”

-L.R.Konost-

”Kasvattajan tärkein tehtävä on opettaa lapsille tunnetaitoja ja käyttäytymisen säätelyä arjen pienissä hetkissä” toteaa positiivisen pedagogiikan edelläkävijä Kaisa Vuorinen, joka on tuonut hyvän huomaamista keskiöön suomalaiseen kasvatuskulttuurissa viime vuosien ajan.(Kettunen 2017). Vuorinen on muutenkin edistänyt suomalaista kasvatuskulttuuria ja luonut positiivisen CV:n, jossa keskittää lapsen vahvuuksiin. Helsingin Yliopiston erityispedagogiikan tutkimuslaitoksen yhtenä aiheena on tutkia positiivista kasvatusta ja siihen liittyen heidän aiheenaan on myös Vuorisen kehittämä positiivinen CV, jonka tavoitteena on saada lapsen positiivinen CV eli laaja-alaisten taitojen ansioluettelo yhtä tärkeäksi osaksi suomalaista koululaitosta kuin päättötodistus. Positiivisen CV:n avulla lapsi oppii tunnistamaan omaa osaamistaan ja se muovautuu jokaisen lapsen omien tarpeiden ja toiveiden mukaan.(Helsingin yliopisto 2019)

Positiiviseen kasvatukseen liittyen on kehitetty myös Parental box, joka on henkinen äitiyspakkaus, jonka tarkoituksena on tarjota vanhemmuuteen apua ja iloa varsinkin vauvaperheille keskittyen vanhemmuuden ja vauva-arjen hyviin puoliin. Tavoitteena on päästä Suomen lisäksi myös Aasian markkinoille levittämään positiivisen vanhemmuuden viestiä vauvaperheisiin.(Helsingin yliopisto 2017) Nämä tutkimushankkeet todistavat sen, miten tärkeää hyvän huomaaminen on aloittaa mahdollisimman varhaisessa iässä, parhaimmillaan jo ihan vauvaiässä.

Hyvän huomaamista ja luontevahvuusopetusta voidaan kutsua vahvuuspedagogiikaksi. Se on osa varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa, jonka suunnittelu ja toteutus ovat tärkeässä roolissa laadukkaana varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Suunnittelussa pitää osata huomioida Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden määrittelemät tavoitteet(2018) sekä lapsen kehitysvaiheet, osallisuuden mahdollisuudet ja opetettavan asian teoriatausta. Monestikin varhaiskasvatustyössä toiminnan suunnittelulle varattu aika voi olla välillä hyvin vähäistä, koska työ on täynnä muutoksia. Tämän takia halusin alkaa opinnäytetyöaiheenani kehittämään jotain konkreettista, jolla voidaan tukea vahvuuskasvatusta, ja josta voisi olla hyötyä myös muille samaa työtä tekeville.

Opinnäytetyön toimeksiantajana on musiikkipäiväkoti Priimi, jonka kautta tuokioihin oli luonnollista liittää mukaan myös musiikkikasvatus, joka on keskeinen osa päiväkodin toimintakulttuuria. Tuokiosta haluttiin saada mahdollisimman lapsia osallistavia ja heidän mielenkiintoaan herätteleviä, joten musiikkikasvatukseen yhdistettiin myös satujen käyttö. Musiikkikasvatuksen yhdistämistä muihin taideaineisiin, voidaan kutsua taideintegraatioksi. Opinnäytetyössä kehitetyt oppimistuokiot ovat taideintegraatiotuokioita, joissa yhdistyy mm. musiikkia, tanssia, tarinoita, draamaa ja kuvallista ilmaisua osaksi luontevahvuuksien opettelua lasten kanssa.

Viime vuosien aikana musiikkikasvatuksen tärkeyttä osana lasten kehityksen tukemista ja jokaisen lapsen varhaiskasvatuspäivää on alettu korostamaan yhä enemmän. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) julkaisemien Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjan (2019) sekä Pedagogisia jatkumoa ja ilmaisen iloa! Viisivuotiaiden pedagogiikka ja taito- ja taidekasvatuksen nykytila varhaiskasvatuksessa (2021) julkaisut korostavat musiikkikasvatuksen tärkeyttä. Julkaisujen tarkoituksena on nostaa esiin asioita, joita pitäisi kehittää, jotta varhaiskasvatustoiminta olisi laadukkaampaa ja sen myötä tukisi lasten kasvua ja kehitystä. Vahvuuskasvatukseenkin liittyvät tunne- ja kaveritaidot sekä musiikkikasvatus olivat niitä asioista, jotka vaativat varsinkin kehittämistä varhaiskasvatustoiminnassa. Karvin raporttienkin perusteella opinnäytetyölle, jolla vahvistetaan lapsen hyvinvointi musiikillisilla satutuokioilla on selkeästi tarvetta.

(Johdanto on julkaistu myös Hyvää huomioiden-blogisivulla 20.5.2021. Saatavissa <https://hyvaa-huomioiden.wordpress.com/johdanto/>)

3 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA JA TARKOITUS

TIIVISTELMÄ	1 JOHDANTO	2 TAUSTA JA TARKOITUS	3 OPINNÄYTETYÖN TEORETTISET LÄHTÖKOHDAT
4 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSPROSESSI	5 JOHTOPÄÄTÖKSET	6 POHDINTA	LÄHTEET LIITTEET
HYVÄÄ HUOMIOIDEN TOIMINTATUOKIOT	MATERIAALIPANKKI		

2 TAUSTA JA TARKOITUS

 HAE

Olen ollut varhiskasvatksenopettajana melkein 10 vuotta ja viime vuodet olen erikoistunut täydennysopinnoissani varsinkin musiikkikasvatukseen ja muihin taideaineisiin, jota voin työssäni hyödyntää. Luovuus on ollut aina suurin vahvuuteni, ja nimulla on aina ollut halu kehittää oman ammattitaitoni lisäksi myös omaa työtäni. Yhtenä tärkeänä asiana siihen on liittynyt myös oman osaamisensa jatkaminen. Olen vuosien aikana huomannut, miten paljon kasvatustalon henkilöstö kaipaa nimenomaan konkreettisia vinkkejä ja tukeita, jota on helppo hyödyntää omassa työssä, koska väillä aikaa ja resursseja suunnittelulle ei välttämättä ole riittävästi. Sosionomi (VAMK)- opintojen myötä halusin opinnäytetyössäni keskittyä luovaa ja kehittämään jotain uutta niin, että se vastaisi johonkin tarpeeseen mikä kasvatustalalla on.

Aloin ideoidaan opinnäytetyötä vuonna 2017. Yhdessä aiheeksi muodostui positiivinen kasvatustusta, jota olen omien lasteni myötä alkanut yhä enemmän kiinnostumaan. Aiheesta oli tuolloin julkaistu vasta muutamia lähinnä teoreettisia kirjoja. Aloin miettiä opinnäytetyöni aiheita yhdessä Musiikkipäiväkotin Priiman yrittäjien kanssa ja heistä tuli opinnäytetyön toimeksiantaja. Lopulta syntyi idea alkaa kehittämään Hyvää huomioiden

KUVA 1: Tausta ja tarkoitus(Nuora 2021-04-20)

Hyvää huomioiden-blogisivulla 20.4.2021 julkaistun sivun sisältö kuvasi opinnäytetyön taustaa ja tarkoitusta.

Saatavissa: <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/1-tausta-ja-tarkoitus/>

4 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

KUVA 2: Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat (Nuora 2021-04-20)

Hyvää huomioiden-blogisivulla 20.4.2021 julkaistun sivun sisältö kuvasi opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat.

Saatavissa: <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaisuus/>

Teoreettiset lähtökohtiin kuuluu kolme eri teoriaosuutta, jotka on julkaistu omilla sivuillaan Hyvää huomioiden-blogisivustolla 20.5.2021. Teoriaosuuden sisältöön pääsee tutustumaan otsikon viereisestä linkistä.

OPINNÄYTETYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	
1 Pedagoginen toiminta varhaiskasvatuksessa	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaisuus/varhaiskasvatus/
1.1. Lapsen kehitysvaiheet pedagogisen toiminnan lähtökohtana	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaisuus/musiikkikasvatus-varhaiskasvatuksessa/lapsen-musiikillinen-kehitys/
1.2. Laaja-alainen osaaminen ja oppimisen alueet pohjana pedagogisen toiminnan suunnittelulle	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/laaja-alainen-osaaminen-ja-oppimisen-alueet-pohjana-pedagogisen-toiminnan-suunnittelulle/
1.3. Lapsen osallisuus pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaisuus/varhaiskasvatus__trashed/lapsen-osallisuuden-tukeminen-varhaiskasvatustoiminnassa/
2 Positiivinen pedagogiikka kasvatustyössä	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaisuus/positiivinen-pedagogiikka-kasvatustyossa/

2.1. Vahvuuspedagogiikka kasvatustyössä	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaosuus/positiivinen-pedagogiikka-kasvatustyossa/lapsen-luonteen-vahvuuksien-tunnistaminen/
2.2. Ystävyy- ja ryhmätaidot osana lapsen hyvinvointia	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaosuus/positiivinen-pedagogiikka-kasvatustyossa/ystavyys-ja-ryhmatyotaidot-osana-lapsen-hyvinvointia/
3 Musiikkikasvatus varhaiskasvatuksessa	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaosuus/musiikkikasvatus-varhaiskasvatuksessa/
3.1 Musiikkitoiminnan suunnittelun lähtökohdat	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/teoriaosuus/musiikkikasvatus-varhaiskasvatuksessa/
3.2. Taideintegraatio musiikkikasvatuksessa	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/taideintegraatio-musiikkikasvatuksessa/

TAULUKKO 1: Opinnäytetyön teoreettisten lähtökohtien sisältö (Nuora 2021-20-05)

5 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSPROSESSI

KUVA 3: Opinnäytetyön tutkimusprosessi (Nuora 2021-20-05)

Hyvää huomioiden-blogisivulla 20.5.2021 julkaistun sivun sisältö kuvasi opinnäytetyön tutkimusprosessia

Saatavissa: <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/tutkimusosuus/>

Opinnäytetyön tutkimusprosessiin sisältyy toimintatutkimuksen toteutus ja toimintatutkimuksen arviointi ja tulokset sekä toimintatutkimuksen eettisyys ja luotettavuus sivut, jotka on julkaistu Hyvää huomioiden- Blogisivulla 20.5.2021. Kehitettyyn tuotteesta: Hyvää huomioiden toimintatuokiokokonaisuudesta kerrotaan lisää kohdassa LIITE 3, josta pääsee linkin kautta myös tutustumaan tuokiokokonaisuuteen ja ladattua sen pdf-tiedostona.

4 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSPROSESSI	
4.1. Toimintatutkimuksen toteutus	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/tutkimusosuus/tutkimuksen-toteutus/
4.2. Toimintatutkimuksen arviointi ja tulokset	Saatavissa: https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/tutkimusosuus/tutkimuksen-arviointi-ja-tulokset/
4.3. Toimintatutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/tutkimusosuus/toimintatutkimuksen-luotettavuus-ja-eettisyys/

TAULUKKO 2: Opinnäytetyön tutkimusprosessin sisältö (Nuora 2021-20-04)

*”Te näette lapsen
mutta näettekö sen aikuisen
joka tästä lapsesta kasvaa
ja sen aikuisen lapset
ja nämä lapset aikuisina
ja heidän lapsensa
kaikki kolmannet ja neljännet polvet;
ja näette lapsen
mutta näettekö sen ihmiskunnan
joka tästä lapsesta kasvaa?”
(Markku Lahtela)*

Lainaus on Valtakunnallisen sosiaali- ja terveysalan eettisen neuvottelukunnan eli ETENEn julkaisusta *Mielenterveys lasten ja nuorten elämässä* (2010) julkaisusta, jolla haluttiin nostaa esiin sitä, miten tärkeää lapsen ja nuoren kasvulle on arvokasta emotionaalisesti turvallinen elämä. (ETENE.2010.7.) Vaikka julkaisusta on yli 10 vuotta aikaa. Eivät lasten ja nuorten huonovointisuus ja mielenterveyden haasteet ole ainakaan vähentyneet. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhdessä Kelan kanssa tekemän raportin mukaan erityissairaanhoidon mielenterveysoireiden vuoksi ohjautuvien 5–12-vuotiaiden lasten määrä on lisääntynyt 22 % vuodesta 2011 vuoteen 2015 (KELA 2018). Myös YLE uutiset on uutisoinut siitä kuinka, lasten psykiatrian läheteiden määrä on jatkuvassa kasvussa. Lehtijutussa nimeltä ”Miten jo 8-vuotiaalla voi olla mielenterveysongelmia?–lastenpsykiatrian läheteiden määrä jatkuvassa kasvussa” halutaan korostaa sitä, mikä merkitys lapsen hyvinvoinnille on varsinkin sillä, mitä tapahtuu ennen kuin lapsi joutuu hakeutumaan hoitoon. Jutussa haastateltu Hyksin lastenpsykiatrian linjajohtaja Leena Repokari haluaakin korostaa, sitä mitä vaikutusta sillä on, jos jää varhaisessa vaiheessa vaille kasvun tukea, tarvitsemaansa rakkautta, huolenpitoa ja myötätuntoa. Se altistaa lapsen mielenterveyden häiriöille. Varsinkin lievät ja keski- vaikeat mielenterveyden häiriöt ovat hyvin tavallisia Lepokarin mukaan. (Yle 2017) Kaikki tämä kertoo siitä, miten lapset tarvitsevat jo varhaisessa vaiheessa hyvän ja myönteisen pohjan oman identiteettinsä rakentumiselle ja mahdollisimman paljon myönteistä palautetta ja myötätuntoa. Toki mielenterveyteen vaikuttavat monet muutkin asiat kuten elinympäristö, vanhemmuus ja yleisesti se millaiset kortit elämä on kenenkin käteen tarjonnut. Kuitenkin se, että lapsi oppii jo varhaisessa vaiheessa näkemään itsensä hyvänä ja olemaan itsestään ylpeä, auttaa jo paljon elämässä eteenpäin. Siihen asiaan tällä opinnäytetyölläkin on haluttu vaikuttaa.

Opinnäytetyöprosessi on ollut ajallisesti aika pitkä. Olen aloittanut ideoimaan sitä jo joulukuussa 2017. Itse pidän sitä toisaalta hyvänä asiana, koska vuosien aikana vahvuksien ottaminen osaksi kasvatuskulttuuria, on alkanut tulemaan yhä vahvemmin esille. Samalla myös tarve konkreettisille työmenetelmille vahvuksien opettamisessa on kasvanut. Myös varhaiskasvatuksen laadukkaaseen pedagogiseen toimintaan ja etenkin taideaineiden asemaan on alettu kiinnittää yhä enemmän huomiota viime vuosien aikana.

Hienoa on ollut vuosien aikana huomata myös se, miten tärkeää on jo varhaisessa vaiheessa tukea lapsen henkistä hyvinvointia ja vahvistaa hänen myönteistä minä-kuvaa. Vahvuuspedagogiikka on hyvin vahvasti sidoksissa myös tunnetaitojen opetteluun ja niillä on paljon yhteistä työskentelypin-taa. Helsingin Uutisissa oli 4.5.2021 juttu siitä, miten tunnetaitojen opetuksesta haluttaisiin saada oppiaine kouluihin, ja aihetta koskevaan kansalaisaloitteeseen on kerätty jo nyt yli 10 000 nimeä (Pietiläinen 2021). Lasten tunnetaitojen opettamiseen on selvästikin herätty jo ihan yhteiskunnalli-sesti, mikä on hieno asia, koska liian usein lehdistäkin saa lukea lasten ja nuorten huonovointisuu-desta. Nyt onkin aika alkaa kiinnittää enemmän huomiota siihen, miten tuemme lasten hyvinvointia ja huomaamme heissä sen kaiken hyvän.

Vahvuuspedagogiikan toteuttaminen ja tunnetaitojen opettelu vaativat varhaiskasvatushenkilöstöltä laadukasta pedagogisen toiminnan suunnittelua, jossa huomioidaan myös Varhaiskasvatussuunnitel-man perusteiden (2018) määrittelemät tavoitteet toiminnalle sekä lapsen osallisuus. Osana tätä toi-minnan suunnittelua on ollut myös laaja-alainen osaaminen sekä eri oppimisen alueet, jotka sisältä-vät aihealueen nimeltä ilmaisun eri muodot, joissa keskiössä on eri taideaineet. Taideaineiden ope-tuksen tärkeyttä on alettu nostaa esille esimerkiksi Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjassa (2019), joka on Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen(Karvin) te-kemä julkaisu, jonka tavoitteena on nostaa esille, millä tavalla varhaiskasvatustoiminnasta voisi tehdä laadukkaampaa ja mitkä osa-alueet ovat niitä, joita varsinkin tarvittaisiin enemmän osaksi var-haiskasvatustoimintaa. Varsinkin taideaineet eivät olleet läheskään osa jokaisen päiväkodin arkea julkaisuun liittyvän kyselytutkimuksen perusteella.

Omassa opinnäytetyöprosessissa yhdistyivät pedagogisen toiminnan suunnittelu ja vahvuuspedago-giikan liittäminen osaksi musiikkikasvatustoimintaa. Tästä tuotteena kehitettiin Hyvää huomioiden-tuokiot, jotka sisältävät aloituskerran ja yhdeksän musiikillista satutuokiota, joiden kautta tutustu-taan 16 eri luontevahvuuteen. Opinnäytetyö on ollut teoreettisilta lähtökohdiltaan sekä tutkimuk-sen kehittämisprosessiltaan hyvin laaja, joten pohdin erikseen sen kaikkia eri osa-alueita. Osana pohdintaa käytän aiemmin mainittua Karvin raporttia varhaiskasvatustoiminnan laadun kehittä-miseksi.

POHDINTAA PEDAGOGISEN TOIMINNAN SUUNNITTELUSTA

Karvin raportin mukaan varsinkin paikalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet jättää henkilös-tölle liikaa vastuuta varhaiskasvatussuunnitelman tulkitsemisessa. Tämän takia henkilöstö koki tar-vitsevansa tukea siihen, miten kaikki varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet viedään toiminnan ta-solle. Yli neljäsosa taas johtajista koki, että heillä ei ole resursseja muilta töiltään tukea henkilökun-nan pedagogista osaamista. (Repo, Paananen ym.2019.158-161.)Karvin raportti antaa hyviä perus-teluja sille, kuinka tärkeää on saada konkreettisia työvälineitä pedagogisen toiminnan toteutta-miseksi, koska henkilökunta kokee tarvitsevansa tukea pedagogiseen toimintaan ja johtajat kokevat, että eivät pysty sitä riittävästi antamaan. Päiväkodin arki on välillä hyvinkin hetkistä ja täynnä muu-toksia, ja silloin aikaa suunnittelulle voi olla hyvinkin vähän. Joten tällaisille opinnäytetöille on selke-ästi tarvetta varhaiskasvatustyössä helpottamaan kasvatushenkilöstön työtä.

Lisäksi Karvin raportin mukaan lasten osallisuuden tukeminen oli ymmärretty hyvin eri tavoilla. Jollain vastaajilla ajatus oli ollut, että toiminnan sisällöt valittaisiin vain lasten välittömän kiinnostuksen mukaan. Mikä on liian kapeakatseisesti ajateltu, koska päävastuu on kuitenkin aina koulutetulla henkilökunnalla ja toiminnan tulisi olla mahdollisimman monipuolista (Repo, Paananen ym.2019.158-162.) Omasta mielestäni yleensä aikuinen luo toiminnan tavoitteet ja pohjan ja lasten ideoista mietitään, miten niitä asioita voidaan soveltaa osaksi lasten antamia ideoita ja mielenkiinnonkohteita. Olen aina halunnut korostaa lasten osallisuutta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Koen sen yhdeksi tärkeimmäksi lähtökohdaksi omassa työssäni toiminnan suunnittelulle, koska jokaisen lapsen pitää saada se tunne, että hän on itse jollain tavalla osallinen sitä toimintaa. Opinnäytetyön tuokioiden pohjana käyttämäni Roger Hartin osallisuuden tikapuut teoria syvensi omaa käsitystäni lasten osallisuuden huomioinnista toiminnan suunnittelussa vielä ennestään. Huomasin, että pääsin osallisuuden tikapuiden yläpäähän tuokioissa eli lasten osallisuus tuli huomioitua todella hyvin osana toimintaa. Se näkyi myös lasten innostuksena tuokioilla, koska varsinkin ne osiot, joihin he itse saivat vaikuttaa, olivat heistä myös niitä kaikista mielekkäimpiä osioita. Lisäksi he halusivat joka tuokion jälkeen päästä itse leikkimään tarinaa uudestaan keskenään, minkä mahdollistaminen auttoi heidän oppimisensa syventämisessä.

POHDINTAA POSITIIVISESTA PEDAGOGIIKASTA VARHAISKASVATUSTYÖSSÄ

Karvin raportissa nousi huolestuttavasti esiin myös lasten kaveri- ja ystävyys-suhteet. Viidesosa raportin kyselyyn osallistuneista kertoi, että heidän ryhmässään on lapsi tai lapsia, joilla ei ole kavereita. Varhaiskasvatuslaki määrittää, että jokaisen lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ja vertaisryhmässä toimimista pitää edistää. Lasten ystävyys- ja kaverisuhteilla on suuri merkitys myös lapsen psykososiaalisessa kehityksessä. Hyvät ystävyys- ja kaverisuhteet suojaavat lasta kielteisiltä emotionaalisilta kokemuksilta, kuten torjumiselta ja kiusaamiselta ja varsinkin niiltä vakavilta psyykkisiltä seurauksilta mitä niistä voi aiheutua. (Repo, Paananen ym.2019.158.) Tämän takia positiivisen pedagogiikan merkitys kasvatustyössä on todella tärkeää. Jokaisen lapsen tulisi nähdä itsensä osana ja hyvänä. Lapsena, jolla on paljon vahvuuksia ja joka, osaa tulla toimeen kaikenlaisten kavereiden kanssa. Samalla myös arvostaen muita ihmisiä sellaisena kuin he ovat, olipa ihminen minkälainen tahansa. Positiivinen pedagogiikka ja vahvuuspedagogiikka liittyvät hyvin vahvasti Karvin tutkimuksessa mainittuihin yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin, koska ne luovat pohjan sille, millä tavalla puhumme toiselle ja olemme vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa sekä, missä valossa näemme muut ihmiset.

Positiivisuuden ja vahvuuspedagogiikan tärkeyttä osana nykyistä kasvatuskulttuuria ei voi olla liikaa korostamatta. Niin kuin jo alkusitaatista kävi ilmi, täytyy nähdä jo hieman tulevaisuuteen. Lapselle täytyy antaa mahdollisimman hyvät eväät siihen, että hänestä tulisi mahdollisimman ehjä ihminen, joka pystyy näkemään elämässä enemmän hyvää kuin keskittyä vain niihin huonoihin asioihin. Positiivisen pedagogiikan ja lapsen vahvuuksien tukemisella tätä tavoitetta pystytään ainakin osittain tukemaan. Tekemällä hyvää yhteistyötä huoltajien kanssa ja huomaamalla yhdessä se kaikki hyvä lapsessa, autetaan niin lasta kuin itse vanhempaa omassa kasvatustyössään sekä saadaan luotua hyvä pohja lapsen identiteetin kehittymiselle ja positiiviselle minä-kuvalle.

POHDINTAA MUSIIKKIKASVATUKSESTA

Karvin raportissa nostetaan esille myös taideaineet. Sen mukaan musiikkikasvatus ei kaikkialla ole osa ryhmien päivittäistä arkea. (Repo, Paananen ym.2019.95.) Aihe on koettukin niin tärkeäksi, että siihen liittyen Karvi on tehnyt myös keväällä 2021 julkaistun julkaisun nimeltä: Pedagogisia jatku-moita ja ilmaisun iloa! Viisivuotiaiden pedagogiikka ja taito- ja taidekasvatuksen nykytila varhaiskasvatuksessa (2021). Julkaisu pohjautuu laajaan kyselytutkimukseen varhaiskasvatuksen henkilökun-nalle ilmaisun monet muodot oppimisen alueeseen liittyen. Kyselyssä selvisi, että varsinkin musiikki-kasvatusta toteutettiin enemmän 1-4-vuotiailla kuin sitä vanhempien lasten ryhmissä, vaikka se olisi tärkeää myös 5-6-vuotiallekin. (Juutinen, Siippainen & ym.2021.126.) Saman asian olen huomannut omassa työssäni, että laulaminen ja musiikin osuus päiväkodin arjessa vähenee sitä mukaa kun lap-set siirtyvät aina isompien ryhmään. Monesti musiikkikasvatusta ajatellaan varsinkin pienillä lapsilla tärkeänä, koska se tukee hyvin kielenkehitystä, mutta sen kautta voi oppia niin paljon muutakin. Sen takia koin sen tärkeäksi ottaa sen osaksi myös tätä vahvuuskasvatuksen oppimistuokiokokonai-suutta. Se lisää myös lasten osallisuuden mahdollisuutta, kun he pääsevät liikkumaan, soittamaan, laulamaan ja tanssimaan ja samalla oppimisprosessista saadaan myös toiminnallinen. Uskon, että myös oppimista tapahtuu enemmän kun musiikkikasvatus on osana opittavaa asiaa.

Taidepedagoginen toiminta tukee hyvin monilla tavoin lapsen kasvua, tunne-elämän kehitystä sekä oppimista. Taito- ja taideaineilla on monia eri merkityksiä lapsen kasvun ja hyvinvoinnin näkökul-masta ja sen takia ne on tärkeää huomioida osaksi jokaisen lapsen hoitopäivää. Ne ovat lapsille hy-vin lapsilähtöinen ja luonteva tapa tarkkailla ja tutkia ympäröivää maailmaa ja siihen liittyviä ilmiöitä ja asioita. (Juutinen, Siippainen & ym.2021.127.) Monien eri tutkimusten pohjalta on voitu todeta musiikin- ja taideaineiden positiivinen vaikutus kokonaisvaltaiseen oppimiseen sekä kielenkehityk-seen. Yksi musiikki- ja taidekasvatuksen tutkijoista on singaporelainen Pamela Costes-Onishi (2019), joka on tutkinut, mihin kaikkeen taideaineiden opetus lapsella vaikuttaa. Hän haluaakin käyttää lap-sista, joille opetetaan paljon taideaineita nimitystä ”Future-ready learners”, koska taideaineiden vai-kutus lapsen kehitykseen, ajatteluun ja tapaan hahmottaa maailmaa on niin moninainen, että se an-taa jokaiselle hyvät eväät tulevaisuuteen. Costes-onishi nostaa myös esiin sen, miten monissa maissa taideaineet jäävät liian vähälle huomiolle lasten opetuksessa, joten se, että taide-aineita ei arvosteta opetuksessa on kansainvälinen ilmiö. (Costes-Onishi.2019.) Sen takia on tärkeää lisätä tietoisuutta musiikin ja muiden taideaineiden käytöstä ja hyödyistä, niin, että niiden arvostus nousisi. Varsinkin olisi tärkeää, että kaikki tutkitustikin perustellut hyödyt musiikin käytöstä osana lapsen op-pimista pääsisi laajempaankin tietoisuuteen.

POHDINTAA OPINNÄYTETYÖPROSESSISTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää tuote, jolla tukea vahvuuspedagogiikan ottamista osaksi var-haiskasvatuksen pedagogista toimintaa. Tutkimuskysymyksissä etsittiin vastausta siihen, kuinka var-haiskasvatuksessa voidaan tukea työntekijöiden osaamista positiivisessa pedagogiikassa, niin, että he voivat ohjata lapsia huomaamaan hyvää itsessä ja muissa. Samalla tuotettiin myös tietoa vah-vuuspedagogiikasta osana musiikkikasvatuksen pedagogista toimintaa.

Hyvää huomioiden-oppimistuokionkokonaisuus vastaa mielestäni hyvin opinnäytetyölle asetettuun tavoitteeseen samalla tarjoten konkreettisen työmenetelmän lapsen hyvinvoinnin tukemiseen. Opinnäytetyö jäi mielestäni kuitenkin vähän vaillinaiseksi liittyen tutkimuskysymyksiin, koska henkilökunnan osaamiseen tukemiseen liittyy mielestäni hyvin vahvasti se, että toiminta saadaan juurrutettua osaksi päiväkodin toimintaa. Niinpä sen lisäksi, että kehittää työmenetelmän, pitäisi se myös käydä jollain tavalla kouluttamassa itse päiväkotiin. En ole ehtinyt sitä tekemään toimeksiantajan päiväkodille, vaikka meillä on asiasta ollut välillä toimeksiantajan kanssa puhetta. Toki ne aikuiset, jotka ovat tuokioille osallistuneet, ovat nähneet sen, kuinka tuokiot pidetään ja osaisivat jakaa tarvittaessa osaamistaan. Olen myös ajatellut, että tuokioista voisi tehdä videot, jotta kuka vain varhaiskasvatuksen työntekijä pystyisi helposti pääsemään sisälle siihen, kuinka Hyvää huomioiden tuokion voisi pitää. Tällöin voitaisiin vastata vielä paremmin henkilökunnan osaamisen tukemiseen vahvuuksien opettamisessa lapsille.

Toinen tutkimuskysymys oli, kuinka voidaan vahvistaa lapsen hyvinvointia opettamalla hänelle vahvuuksia ja huomaamaan hyvä itsessä. Musiikkikasvatus ja tarinoiden hyödyntäminen osana sitä toimivatkin todella hyvin tuokioissa ja auttoi lapsia kiinnostumaan aiheesta. Itse olisin halunnut nostaa vielä vahvemmin esiin huoltajien osuutta vahvuuskasvatuksessa, koska heidän kanssaan tehtävä yhteistyö on todella tärkeää, jotta lapsen hyvän huomaamista voidaan tukea. Tämän takia monet tuokiot sisälsivät kotitehtäviä ja niitä palautui tuokioiden testausvaiheessakin muutamia kotoa. Kysyin vanhemmilta myös loppupalautetta tehtävien teosta kotona ihan itseäni varten, jotta tietäisin, miten vanhemmat kokivat kotitehtävien teon. Palautteita tuli kuitenkin vain yhdeltä vanhemmalta. Vanhempi kertoi, että kotitehtävien teko oli ollut mukava lapsen kanssa yhdessä tehtävä asia ja oli opettanut niin vanhempia kuin lasta oppimaan kiinnittämään huomiota enemmän arjen hyviin ja positiivisiin asioihin. vanhemmalta saatu palaute tukee käsitystä siitä, että miten tärkeää hyvä varhaiskasvatuksen ja huoltajien välinen yhteistyö on vahvuuskasvatuksen tukemiselle sekä myös itse vanhemmuudelle. Varsinkin tukemalla lapsen vahvuuksia niin kotona kuin varhaiskasvatuksessa, saadaan tuettua lapsen hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Opinnäytetyöprosessi on ollut hyvin pitkä ja varmasti jos nyt aloittaisin tämän työn niin tekisin sen hyvin eri tavalla. Varsinkin 16 vahvuuden sijaan keskittyisin vain kolmeen voimavahvuuteen, jotka ovat itsesääätely, sinnikkyys ja ystävällisyys. Kokonaisuudesta saisi luotua ehjemmän ja aihealue olisi pienempi omaksua. Tällöin myös oppiminenkin olisi helpompaa kun aihetta voitaisiin käsitellä syvällisemmin. Toisaalta nykyisissäkin tuokioissa on jokaisella mahdollisuus päättää, mihin vahvuuteen hän haluaa tarinan kautta keskittyä, jos tarjolla on useampi eri vaihtoehto. Myös oma musiikkikasvatusosaamiseni on vuosien saatossa kasvanut, joten todennäköisesti pystyisin sitäkin käsittelemään vielä syvällisemmin ja monipuolisemmin verrattuna siihen, mitä se tuokioissa tällä hetkellä on.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyö tarjoaa uuden ja lapsia osallistavan tavan käsitellä luontevahvuuksia sekä uuden näkökulman tarkastella monia kaikille tuttuja satuja vahvuuspedagogiikan näkökulmasta. Näin sadun käsittelyyn saadaan hyvin vahva oppimisen näkökulma sen sijaan, että se olisi vain osa ilmaisun monet muodot oppimisen aluetta pedagogisessa toiminnassa. Muutenkin koen, että opinnäytetyö tulee tarpeeseen ja se vastaa hyvin kysymykseen, kuinka vahvuuskasvatus voidaan ottaa osaksi pedagogista toimintaa.? Uskon siitä myös hyötyvän monen varhaiskasvattajan varsinkin kun se on toteutettu helposti lähestyttävällä blogisivustolla perinteisen raportin sijaan ja lisäksi löytyy pdf-tiedosto, josta tuokiokokonaisuuden voi tulostaa myös paperisena versiona käyttöön. Myös opinnäytetyön kuvat tukevat hyvin tarinaa ja niitä voi hyödyntää esimerkiksi tabletin kautta näytettyinä, jolloin tarinaa saadaan elävöitettyä. Monista päiväkodeista löytyy hyvin myös esim. pöytäteatter- ja käsinukkehahmoja, joita voi hyödyntää näissäkin tuokioissa. Tuokioiden sovellettavuus tarjoaakin hyvät mahdollisuudet siihen, että niitä voidaan käyttää missä päiväkodissa tahansa.

Opinnäytetyö vastaa myös Karvin molemmissa raporteissa esiin tulleeseen tarpeeseen taideaineiden ja musiikkikasvatuksen lisäämiseen varsinkin 4-6-vuotiailla lapsilla. Niiden lisäksi opinnäytetyön kautta voidaan opetella hyvän huomaamista itsessä ja muissa samalla vahvistaen kaveruus- ja yhteistyötaitoja. Jatkotutkimusaiheita voisi olla se, että tuokiokokonaisuus otettaisiin johonkin ryhmään käyttöön ja tutkittaisiin millainen vaikutus, sillä on ollut lasten luontevahvuuksien oppimiseen ja hyvän huomaamiseen. Yhtenä tutkimusnäkökulman voisi olla myös vanhemmat, jotka otettaisiin vahvemmin mukaan vahvuuspedagogiikan toteuttamiseen, jotta se tukisi lapsen hyvinvointia kokonaisvaltaisemmin. Tällöin voitaisiin tutkia, miten vahvuuspedagogiikka on tukenut vanhemmuutta ja oman ja lapsen välistä vuorovaikutussuhdetta.

Vahvuuksien opettamisella luodaan hyvä pohja lapsen hyvälle itsetunnolle ja positiivisen minä kuvan rakentumiselle. Näin saatetaan osittain jopa yhteiskunnallisesti ennalta ehkäistä lasten tulevia mielenterveyden ongelmia, koska itsensä positiivisessa valossa näkevällä lapsella on paremmat valmiudet kohdata elämässään haastavia tilanteita. Koen, että hyvän huomaaminen ja lapsen positiivinen kannustus on yhteiskunnallinen tehtävä johon kaikkien, niin vanhempien kuin ammattikasvattajien pitäisi sitoutua, jos halutaan yrittää ennaltaehkäistä lasten huonovointisuutta tulevaisuudessa.

”Viime kädessä ei ole kysymys siitä, mitä teet lastesi hyväksi, vaan siitä mitä olet opettanut heitä tekemään oman itsensä hyväksi”

-Ann Landers-

Tämä pohdinta on julkaistu myös Hyvää huomioiden-blogisivulla 17.5.2021

Saatavissa: <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/pohdinta/>

7 OPINNÄYTETYÖN ITSEARVIOINTI

Tämän opinnäytetyön tekeminen on ollut hyvin opettavainen ja antoisa 3,5 vuotta kestänyt projekti, joka on tukenut omaa ammatillista kasvuani varhaiskasvatuksen ja työn kehittämisen asiantuntijana. Tämän opinnäytetyön suunnittelu ja toteutus ovat vahvistaneet ammattitaitoani ja innokkuuttani vielä lisää työn kehittämistä kohtaan. Olen aina ajatellut, että kun ryhdyn tekemään jotain isompaa oppimistehtävää, haluaisin sen olevan sellainen, joka hyödyttää myös muitakin kuin minua. Minulla on ollutkin aina tarve kehittää oman ammattitaitoni lisäksi myös itse varhaiskasvatusyötä.

Tässä opinnäytetyössä yhdistyy moni asia, mitkä ovat itselleni tärkeitä eli lapsen positiivisuuden vahvistaminen ja musiikkikasvatus. Minulla on itselläni ADHD ja sain diagnoosin vasta vuosi sitten 33-vuotiaana aikuisena, joten aika valitettavan paljon on joutunut kohtaamaan elämässä sitä olet tyhmä, et ymmärrä tai tajua palautetta sen sijaan, että olisi nähty ne positiiviset puolet ja vahvuudet. Sen takia haluan, että omat lapseni ja muutkin lapset tässä yhteiskunnassa varsinkin ne, joilla on jotain neurologista haastetta, saisivat mahdollisimman paljon positiivista palautetta ja oppisivat näkemään omat erityiset piirteensä omina vahvuuksinaan. Sellaisiksi ne itsekin olen oppinut kääntämään.

Sen takia niin vanhemmat, huoltajat kuin myös ammattikasvattajat tarvitsevat itselleen tukea ja työmenetelmiä, joilla lasta voidaan tukea huomaamaan hyvä itsessään ja muissa ja samalla auttaa näin myös häntä kohtaamaan elämän esteet ja karikot matkalla aikuisuuteen. Se on se suurin syy tämän opinnäytetyön tekemiselle. Myös tähän samaan aiheeseen eli positiivisen kasvatuksen tukemiseen on pystytty jo muutenkin vastaamaan, koska Kaisa Vuorisen ja Lotta Uusitalo-Malmivaaran Huomaa Hyvä-materiaalien pohjalta perustettu Positive learning Oy on tehnyt sovelluksen, jonka kautta voi oppia ja opettaa sekä tallentaa kuvien kanssa päivän aikana käytettyjä vahvuuksia. Olen itsekin päässyt käyttämään tuota sovellusta omien lasten kanssa osana Positiivisen perhetutkimusta. on ollut hienoa huomata, miten nopeasti lapset oppivat vahvuuksia ja osaavat niitä myös itse nimetä omassa arjessaan. Lisäksi lapselle haastavatkin hetket on voinut kääntää positiivisiksi kuten pyöräilyn opettelu. Sen sijaan, että lapsi kokisi itsensä turhautuneeksi opettelusta, on voinut sanoa, että oletpa sinä sinnikäs harjoittelemaan ja ottaa vielä kuvan sinnikkyys vahvuuden käytöstä. Niinpä huomion kiinnittäminen positiivisiin asioihin elämässä saattaa, vähentää niitä huonoja, jotka lapselle saattavat aiheuttaa harmitusta. Tärkeintä on muistaa, että jokaisen lapsen tulisi saada kokea itsensä ehjäksi, osaavaksi ja hyväksi jo pienestä pitäen.

Toinen tärkeä aihe on musiikkikasvatus, joka on itselleni enemmänkin elämäntapa kuin vain osa omaa työtä. Omasta kokemuksestani musiikki tukee hyvin varsinkin muistia, koska asiat jäävät helpommin mieleen laulamalla kuin, että ne käytäisiin vain puhumalla läpi. Sen takia musiikkikasvatus käy todella hyvin myös tähän tuokiokokonaisuuteen. Tuokioiden testausvaiheessa sain huomata, miten nopeasti lapset omaksuvat uudet asiat itselleen ja lauluista tulee jo hyvin tuttuja heille muuttaman kerran jälkeen. Myös kyky omaksua luontevahvuuksia oli lapsilla hyvin nopeaa, ja he pystyi-

vät hyvin nimeämään niitä omasta arjestaan. Muutenkin musiikkikasvatuksen hyödyt ovat tutkitusti-kin niin moninaiset, että sen pitäisi olla osa jokaisen lapsen päivää. Lisäksi sitä pitäisi soveltaa vielä enemmän myös osaksi muuta oppimista.

Kokonaisuudessaan koen, että opinnäytetyö täytti sille asetetut tavoitteet ja onnistui kehittämään tuokioita niin, että ne vastaavat vielä paremmin tarkoitustaan, koska vahvuuskieltä ja pohdinta-osuuksia on lisätty verrattuna alkuperäisiin tuokioihin. Lisäksi useampaa tuokiota on selkeytetty aiempaan verrattuna. Jos tekisin työn uudestaan, tulisi siitä aika paljon yksinkertaisempi ja vain muutama vahvuuteen keskittyvä. Olen vuosien aikana muutenkin kehittänyt omaa pedagogista näkemystäni siihen suuntaan, että vähemmän on enemmän. Sen sijaan, että tuokioilla yritettäisiin tukea montaa eri asiaa, voisi keskittyä vain yhteen kerrallaan. Toki nytkin olen korostanut sitä, että jokainen voi itse valita millä tavalla tuokiota haluaa hyödyntää.

Itse huomasin, että luontevahvuuksien tukemisen lisäksi tuokioilla korostui varsinkin todella hyvin kaveri- ja ryhmöytötaitojen tukeminen. Nämä olivat myös toimeksiantajan toiveita. Jokaisen tuokion jälkeen lapset aloittivat kivan yhteisleikin tuokioon liittyen. Olenkin joskus lukenut, että yhteisillä musiikki- ja piirituokiolla on ollut tutkitustikin vaikutusta siihen, että ne tukevat hyvin lasten yhteishenkeä ja tällöin myös leikit onnistuvat sopuisammin. Tuokiot saivat myös hyvää keskustelua aikaiseksi lasten kanssa, mikä varsinkin 4-5-vuotiaalle on tärkeää. Olen myös tyytyväinen siihen, miten hyvin tuokioilla pystyttiin tukemaan lasten osallisuutta ja se nousi kaikissa havainnointilomakkeissakin hyvin esiin.

Toivon, että opinnäytetyöstä on hyötyä vahvuuspedagogiikan toteuttamisessa varhaiskasvatuksessa, ja sen avulla voidaan tukea mahdollisimman monen lapsen hyvinvointia ja luontevahvuuksiin tutustumista. Erityisesti haluaisin, että se auttaa kasvatushenkilökuntaa omassa työssään ja helpottaisi vahvuuspedagogiikan ottamista osaksi varhaiskasvatustoimintaa. Mitä useampi kasvattaja alkaa kiinnittää huomiota hyvään, niin sitä laajemmin voidaan tukea lasten hyvinvointia. Samalla kasvatamme tulevaisuuden aikuisia, jotka osaavat kiinnittää huomiota elämän positiivisiin asioihin samalla tuntien itsensä hyväksi tyypiksi, jolla on vahvuuksia. Mielessään päällimmäisenä ajatus "Minä riitän."

LÄHTEET

Ahonen, Liisa 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 16.7.2019

Avola, Pauliina ja Pentikäinen, Viivi 2019. Kukoistava kasvatus-positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja. Beehappy publishing. Viitattu 6.9.2020

Costes-Onishi, Pamela. 2019. Artistic thinking in the schools-towards innovative arts/in/education research for future-ready learners. Singapore: Springer. Viitattu 15.4.2021.

Dunn, Dana 2018. Putting positive psychology into perspective. Teoksesta: Dunn, Dana 2018. Positive psychology-established and emerging issues. New York: Routledge. 1-6. Viitattu 6.9.2020

Heikkilä- Halttunen, Päivi 2015. Lue lapselle!- opas lasten kirjallisuuskasvatukseen. Keuruu: Otavan kirjapaino. Viitattu 6.9.2020

Heikkinen, Hannu 2018. Toimintatutkimus: Kun käytäntö ja tutkimus kohtaavat. Teoksesta: Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. metodin valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Keuruu: Otavan kirjapaino. 215-230. Viitattu 16.7.2019

Helenius, Aili & Lummelahdi, Leena 2018. Varhaiskasvatus perusteita. Helsinki: Bod- books on demand. Viitattu 13.10.2020.

Helsingin yliopisto 2019. Erityispedagogiikan tutkimusryhmä. verkkojulkaisu. päivitetty 4.12.2019. <https://www2.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/erityispedagogiikan-tutkimusryhma/positiivinen-kasvatus/tutkimukset-ja-hankkeet>. Viitattu 20.4.2021

Hentunen, Marjo 2016. saduissa voi käsitellä perheen ristiriitoja ja muita pelottavia asioita. kirkko ja kaupunki. 26.10.2016. <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/saduissa-voi-kasitella-perheen-ristiriitoja-ja-muita-pelottavia-asioita#f99dd86d>. Viitattu 15.5.2020.

Hotulainen, Risto, Lappalainen, Kristiina & Sointu, Erkko 2015. Lasten ja nuorten vahvuuksien tunnistaminen. julkaisussa: Uusitalo-Malmivaara, Lotta (toim.) Positiivisen psykologian voima. juva: bookwell oy. 264-280. Viitattu 16.7.2019

Huotilainen, Minna & Peltonen, Leeni 2017. Tunne aivosi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava. Viitattu 24.10.2019

Huhtinen- Hildèn, Laura ja Pantsu, Leena 2017. Mitä tehdään, mitä tehdään pikkuinen sanni?- musiikkitoiminnan suunnittelun suuntaviivoja. Teoksessa: Lindeberg-Piiroinen, Inkeri & Ruokonen, Inkeri (toim.). musiikki varhaiskasvatuksessa- käsikirja. Tallinna: printall. 379-388. Viitattu 4.3.2020

Joensuun seudun varhaiskasvatus 2021. Mitä on positiivinen pedagogiikka. Verkko-sivu.:<https://peda.net/joensuu/jsv1/pp/mopp>. Viitattu 24.3.2021.

Juuti,Pauli ja Puusa, Anu.2020. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa:Puusa, Anu & Juuti, Pauli. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus.

Juutinen, Jaana, Siippainen, Anna, Marjanen, Jukka, Sarkkinen, Tuomas, Lundkvist, Marina, Mykkänen, Arttu, Raitala, Maarit, Rissanen, Mari-Jatta & Ruokonen, Inkeri 2021. Pedagogisia jatkumoa ja ilmaisun iloa! viisivuotiaiden pedagogiikka ja taito- ja taidekasvatuksen nykytila varhaiskasvatuksessa. verkkojulkaisu. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. https://karvi.fi/app/uploads/2021/05/karvi_9_2021.pdf. Viitattu 15.5.2021.

Järvinen, Kirsi ja Mikkola, Petteri 2015. Oletko sä meidän kaa?- näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa. Pedatieto oy. Viitattu 24.10.2019

Kainulainen, Erika 2020. Vahvuuksista voimaa esiopetuksessa : Huomaa hyvä! luontevahvuusopetus- interventio. Helsingin yliopisto. kasvatustieteellinen tiedekunta, opettajankoulutus. tiivistelmä.pro gradu-tutkielma. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/313557> viitattu 2.5.2021.

Kaikkonen, Markku, Oksanen, Terhi ja Perkiö Soili 2013. Orff-ops. musikkipedagogiikan koulutusohjelman opetus suunnitelma. jasesoi musiikkikasvatussyhdystys ry. Viitattu 24.10.2019

Kangas, Jonna, Lastikka, Anna-Leena ja Karlsson Liisa 2021.Voimauttava varhaiskasvatus-leikkivä, osallinen ja hyvinvoiva lapsi. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava. Viitattu 2.5.2021.

Kananen, Jorma 2014. Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona- miten kirjoitan toimintatutkimuksen opinnäytetyönä?. Suomen yliopistopaino oy. Viitattu 25.10.2019.

Kananen, Jorma 2009. Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä. tampereen yliopistopaino oy. Viitattu 25.10.2019.

KELA. Mieleneterveysoireista kärsiviä lapsia ohjautuu yhä enemmän erityissairaanhoidon. KELAn ja THLn tiedote. julkaistu 8.1.2018. https://www.kela.fi/ajankohtaista-tutkimus/-/asset_publisher/iohc00ezrupn/content/mieleneterveysoireista-karsivia-lapsia-ohjautuu-ya-enemman-erikoissairaanhoidon viitattu 5.5.2021.

Kettunen, Iita 2017. Huomaa ja vahvista hyvää lapsessa.verkkojulkaisu.Talentia-lehti <https://www.talentia-lehti.fi/huomaa-ja-vahvista-hyvaa-lapsessa/>. Viitattu 5.5.2021

Kumpulainen, Kistiina, Mikkola, Anna, Rajala, Antti, Hilppö, Jaakko ja Lipponen Lasse 2014. Positiivisen pedagogiikan jäljillä. Julkaisussa: Uusitalo- Malmivaara, Lotta(toim.) Positiivisen psykologian voima. Juva: Bookwell oy.224-242.

Layard, Richard & Hagell, Ann 2015. Healthy young minds: transforming the mental health of children. Julkaisussa: Helliwell, John, Layard, Richard & Sacks, Jeffrey (toim.) World happiness report 2015. https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2015/whr15_sep15.pdf Viitattu 29.1.2020.

Lapin yliopisto. Väitös:positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.verkkojulkaisu.päivitetty.19.8.2020. <https://www.ulapland.fi/news/vaitos-positiivinen-pedagogiikka-suomalaisessa-varhaiskasvatuksessa-ja-esiopetuksessa/42854/25dbc637-4de2-401c-b723-33d07f4a0925>. viitattu 20.4.2021

Lastentarhanopettajaliitto 2017.Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri muuttuu- nyt on pedagogiikan aika!.pdf-tiedosto. <https://www.vol.fi/uploads/2018/10/31eded03-pedagogiikanaikajulkaisu-6.pdf>. viitattu 21.4.2021.

Luoto, Tuula & Luoto, Sami 2001.Satu ja tarina elää päiväkodissa. Teoksesta: Suojala, Marja & Karjalainen, Maija(toim.). Avaa lastenkirja: johdatus lastenkirjallisuuden lajeihin ja käyttöön. Hämeenlinna: Karisto oy.184-214. Viitattu 29.1.2020.

Leinonen, Jonna 2016. Pedagogisia näkökulmia lasten osallisuuden tukemiseen varhaiskasvatuksessa. Teoksessa: Heikka, Johanna, Fonsén, Elina, Elo, Janniina ja Leinonen, Jonna(toim.) osallisuuden pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa. Tampere: kopio- niini oy.16-40. Viitattu 29.1.2020.

Leinonen, Jonna, Venninen, tuulikki ja Ojala, Mikko 2011. Osallisuuden kulttuurin kehittäminen- päivähoitohenkilöstön näkemyksiä lasten osallisuuden tukemisesta. Teoksessa: Mäkitalo, Anna-Riitta, Nevanen, Saira & Ojala, Mikko, Tast, Sylvia, Venninen, Tuulikki ja Vilpas, Birgitta (toim.). Löytöretkellä osallisuuteen- Kehittämistä ja tutkimista päiväkodin arjessa 2. Helsinki: yliopistopaino. Viitattu 29.1.2020.

Leskisenoja, Eliisa 2019. Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa- toteuta käytännössä. Keuruu: Otavan kirjapaino oy. Viitattu 29.1.2020.

Leskisenoja, Eliisa & Sandberg, Erja 2019. Positiivinen pedagogiikka ja nuorten hyvinointi. Keuruu: Otavan kirjapaino oy. Viitattu 29.1.2020.

Leskisenoja, Eliisa 2017. Positiivisen pedagogiikan työkalupakki. Juva: Bookwell digital. Viitattu 28.10.2019.

Lindeberg-Piiroinen, Anne, Ruokonen, inkeri ja Pantsu, Leena 2017.musiikkitoiminnan suunnittelu. Julkaisussa: Lindeberg-Piiroinen, Anne & Ruokonen, Inkeri(toim.). Musiikki varhaiskasvatuksessa- käsikirja. Tallinna: Printall.339-388. Viitattu 4.3.2020

Lindeberg-Piironen, Anne ja Ruokonen, Inkeri. 2017. Lapsi ja musiikki. Julkaisussa: Lindeberg- Piironen, Inkeri & Ruokonen, Inkeri(toim.). Musiikki varhaiskasvatuksessa- käsikirja. Tallinna: Printall.63-133. Viitattu 4.3.2020

Lindeberg-Piironen, Anne, Ruokonen, Inkeri ja Pantsu, Leena 2017. Musiikitoiminnan suunnittelu. Julkaisussa: Lindeberg-Piironen, Anne & Ruokonen, Inkeri(toim.). Musiikki varhaiskasvatuksessa- käsikirja. Tallinna: printall.339-378.Viitattu 4.3.2020

Locker, Melissa. 2014. This is how music can change your brain.verkkojulkaisu. Time magazine. <https://time.com/3634995/study-kids-engaged-music-class-for-benefits-northwestern/>. Viitattu 22.1.2020.

Luokkala, Marika 2018. Musiikin varhaiskasvatuksen käsikirja musiikkimatkaillijoille. Suomen musiikkimatka oy. Viitattu 4.3.2020

Martinez- Abarca, Terhi ja Nurmi, Riikka 2015. Loikaten leikkiin-rohkeasti rooliin!-draamakasvatusta 1-7-vuotiaille. Helsinki:premedia.

Miten jo 8-vuotiaalla voi olla mielenterveysongelmia?-lastenpsykiatrian lähetteiden määrä jatkuvassa kasvussa 2017.Yle uutiset 14.12.2017.verkkojulkaisu. <https://yle.fi/uutiset/3-9974902> Viitattu 5.5.2021.

Miller, David N. , Nickerson, Amanda B.. & Jmerson, shane R. 2009. Postive psychology and school-based interventions. Teoksessa r. Gilman, Richard, Huebner, Scott, Furlong, Michael J. (toim.) handbook of positive psychology in schools. New York: Routledge, 293-304. Viitattu 5.5.2021.

Musiikkipäiväkoti Priimi 2017. Yrityksen nettisivut. Saatavissa: <http://priimi.fi/> Viitattu 2.1.2019.

Nyberg, Jan 2021. Musiikin elementit. verkkojulkaisu. päivitetty 27.4.2021.Vantaan kaupunki. musiikin opetussivusto.<https://sites.google.com/oppivantaa.fi/jannyberg/7-vuosiluokan-musiikki/musiikin-teoria/musiikin-elementit> Viitattu 5.5.2021

Ojala, Mikko, Venninen, Tuulikki, Mäkitalo, Anna- Riitta ja vVlpas, Birgitta 2009. Löytöretkellä omaan työhön- kehittämistä ja tutkimista päiväkodin arjessa. Soccan ja Heikki Waris -instituutin julkaisusarja nro 22. http://www.aikuissosiaalityo.fi/files/94/loytoretkella_omaan_tyohon_kehittamista_paivakodin_arjessa.pdf Viitattu 15.5.2018.

Ojanen, Markku 2014. Positiivinen psykologia. Porvoo: Bookwell oy. Viitattu 2.1.2019.

- Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf. Viitattu 13.5.2019.
- Peltonen, Mari. Parental box vastaa vanhemmuuden globaaliin haasteeseen.verkkojulkaisu.päivitetty 1.11.2017.Helsingin yliopisto. <https://www2.helsinki.fi/fi/uutiset/kestava-kehitys/parental-box-vas-taa-vanhemmuuden-globaaliin-haasteeseen>. Viitattu 20.4.2021
- Pietiläinen, Jari. Tunnetaitojen opetusta toivotaan oppiaineeksi kouluun-kansalaisaloite kerännyt jo 10 000 nimeä:”empathian kokemista voi harjoitella”.2021.helsingin uutiset.4.5.2021.verkkojulkaisu. <https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/4131060>. Viitattu 10.5.2021
- Repo, Laura, Paananen, Maiju, Eskelinen, Mervi, Mattila, Virpi, Lerkkanen, Marja- Kristiina, Gammelgård, Lillemor, Ulvinen, Jyri, Marjanen, Jukka, Kivistö, jukka, Hjelt, Hanna 2019. Varhaiskasvatuksen laatu arjessa – varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoi-dossa.kansallinen koulutuksen arviointikeskus.julkaisut 15:2019.pdf-tie-dosto. https://karvi.fi/app/uploads/2018/10/KARVI_2418.pdf Viitattu 5.5.2021.
- Ruokonen, Inkeri 2017. Integraatio ja eheyttäminen. Teoksessa: Hujala, Eeva & Turja, Leena(toim.). varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: Bookwell digital oy.305-338. Viitattu 5.10.2019.
- Ruokonen, Inkeri.2017. Lapsen musiikillinen maailma. Teoksessa: Hujala, Eeva ja Turja, Leena(toim.). Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva: Bookwell digital oy.121-135. Viitattu 5.10.2019.
- Seligman, Martin e. p 2008. Aito onnellisuus- positiivisen psykologian keinoin täyteen elämään. Jy-väskylä: Gummerus kirjapaino oy
- Shier, Harry 2001. Pathways to participation: opening, opportunities and obligations. children and society.Children & Society.Volume 15, iisue 2.107-117. Viitattu 3.2.2019
- Shoshani, Anat, Slone, Michelle 2017. Positive education for young children: effects of a positive psychology intervention for preschool children on subjective well being and learning behaviors.verk-kojulkaisu. frontiers on psychology. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/pmc5662620/>. vii-tattu 5.5.2021.
- Sinkkonen, Jari 2018. Kiintymysuhteet elämänkaaressa. Riika: livonia print. Viitattu 3.2.2019
- Sinkkonen, Jari 1997. Musiikin merkitys lapsen kehityksessä. teoksesta: Kaikkonen, Markku & Mat-tila, Sari(toim.).1997. Musiikki ja mielen mahdollisuudet. Helsinki: Sibelius akatemian koulutuskes-kus. 41-54. Viitattu 3.2.2019.

Suojanen, Ulla 2014. Toimintatutkimus ammatillisen kehittymisen välineenä. verkkoaineisto. metodix-metodi tietämystä kaikille. <https://metodix.fi/2014/05/19/suojanen-toimintatutkimus/> Viitattu 24.8.2018.

Suvilehto, Pirjo 2020. Oi ihana satu-lasten ja nuorten kirjallisuusterapia. Viro:Printon trukikoda. Viitattu 20.4.2021

Toikko, Timo ja Rantanen, Timo 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta- näkökulmia kehittämiss-prosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampereen yliopistopaino oy. Viitattu 6.8.2019.

Torppa, Ritva, Virtala, Paula, Kostilainen, Kaisamari ja Partanen, Eino 2020. Musiikki ja lapsen kielenkehitys. teoksesta: Niemitalo-Naapola, Elina, Haapala, Sini ja Ukkola, Soile(toim.). Lapsen kielenkehitys-vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. keuruu:otavan kirjapaino oy.247-270. Viitattu 5.10.2020.

Trogen, Tiia.2017. Pieni kirja luontevahvuuksista.verkkojulkaisu. <https://positiivinenkasvatus.files.wordpress.com/2017/11/pieni-kirja-luontevahvuuksista-2017.pdf>. Viitattu 4.2.2019.

Uusiautti, Satu 2019. Tunnista vahvuutesi ja menesty. Tallinna: raamatutrukikoda

Uusitalo-Malmivaara, Lotta 2018. Huomaa hyvä, sano se ääneen ja tallenna-kannustus vahvuuspedagogiikan keinoin.verkkojulkaisu. julkaistu 15.10.2018. https://lauste.fi/ajankohtaista-asiantuntija-artikkeli_vahvuuspedagogiikka/ .viitattu.15.4.2021.

Uusitalo-Malmivaara, Lotta ja Vuorinen, Kaisa 2016. Huomaa hyvä! näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luontevahvuutensa. Juva: bookwell digital. Viitattu 28.10.2018

Uusitalo-Malmivaara, Lotta 2014. Hyveet ja luontevahvuudet. julkaisussa: Uusitalo-Malmivaara, Lotta(toim.) Positiivisen psykologian voima. juva: bookwell oy.63-84. Viitattu 28.10.2018

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta etene 2010. Mielenterveys lasten ja nuorten elämässä. Sosiaali- ja terveysministeriö. etene-julkaisuja 29. verkkojulkaisu. saatavissa: <https://etene.fi/documents/1429646/1559062/etene-julkaisuja+29+mielenterveys+lasten+ja+nuorten+elämässä.pdf/38c54e1a-125b-4e05-8394-0fd5e47df211/etene-julkaisuja+29+mielenterveys+lasten+ja+nuorten+elämässä.pdf> Viitattu 5.5.2021.

Viljamaa, Elina & Ylliherva, Anneli 2020. Leikki on kaikki. Teoksesta:Niemitalo-Haapoja, Haapala, Sini & Ukkola, Soile(toim.) Lapsen kielenkehitys:vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. keuruu:otavan kirjapaino oy.205-224. Viitattu 20.9.2020

Vilkka, Hanna. 2015. tutki ja kehitä.juva: bookwell oy. Viitattu 27.11.2018.

Vuorinen, Kaisa. 2015. Positiivinen pedagogiikka ammentaa voimansa vahvuuksista.verkkojulkaisu.. <http://kaisavuorinen.com/blogi/positiivinen-pedagogiikka-ammentaa-voimansa-vahvuuksista/> Viitattu 29.8.2018.

Wilkman, Hannele 2010.Samps ja laululinnun arvoitus -toimintatutkimus musiikkisadun toimivuudesta esikouluikäisten päiväkotimuskarissa. Pro gradu-tutkielma.humanistinen tiedekunta.musiikinlaitos. musiikkikasvatus.jyväskylän yliopisto.<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/23334/1/urn%3anbn%3afi%3ajyu-201005051627.pdf>. Viitattu 24.2.2021.

Ylönen, Hilikka 2000. loihditut linnut- satujen merkitys lapselle. tampere: tammer-paino oy. Viitattu 12.7.2020.

LIITE 1: KIRJE VANHEMMILLE

HYVÄT VANHEMMAT

Olen Varhaiskasvatuksen opettaja Enni Nuora ja suoritan ylempää -amk tutkintoa Savonia – ammattikorkeakou-
lussa keskittyen sosiaalialan kehittämiseen ja johtamiseen. Opintoihin liittyen teen Musiikkipäiväkotä Priimille opin-
näytetyötäni. Opinnäytetyöni aihe on: Hyvää huomioiden- lasten luontevahvuuksien tukeminen musiikin avulla
varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyöni on toimintatutkimus, joka koostuu kirjallisesta osuudesta sekä tuotteesta eli
toimintatuokiokokonaisuudesta.

Toimintatuokioissa tutustutaan eri luontevahvuuksiin satujen ja musiikin kautta ja osa tuokioista sisältää myös
pienimuotoisia kotona tehtäviä kotitehtäviä, jotka keskittyvät lapsen omiin vahvuuksiin. Teen opinnäytetyöni säh-
köisesti blogimuotoisena perinteisen raportin sijaan. Opinnäytetyöni tavoitteena on lisätä varhaiskasvatushenkilö-
kunnan tietoisuutta lasten luontevahvuuksista ja positiivisen pedagogiikan merkityksestä kasvatustyössä sekä
kehittää materiaalia, jolla luontevahvuuksien tukeminen voidaan ottaa osaksi varhaiskasvatustoimintaa

Testaan laatimiani vahvuustuokioita Priimissä Rokkien ryhmässä touko-kesäkuun aikana. Kaikki lapset eivät osal-
listu kaikille tuokioille. Pyydän teidän lupaa siihen, että lapsenne saa osallistua tuokioille. Tuokioilla kerään tutki-
musmateriaalia havainnoinnin kautta ja aikuisten havaintojen lisäksi haluan kysyä myös lasten mielipiteen tuoki-
oista. Lasten henkilöllisyys ei tule missään vaiheessa esille ja minua sitoo vaitiolovelvollisuus. Halutessanne voin
antaa lisää tietoa tutkimuksesta.

Ystävällisin terveisin,

Enni Nuora (Enni.Nuora@edu.savonia.fi)

Palauttaisitko tämän lapun päiväkodille viimeistään 17.5.2019 mennessä

Lapsen nimi _____

___ SAA osallistua toimintatuokioille, jotka liittyvät opinnäytetyöhön

___ EI SAA osallistua toimintatuokioille, jotka liittyvät opinnäytetyöhön

VALOKUVAUS

___ Lapseni tekemien töiden kuvia SAA julkaista osana opinnäytetyötä

___ Lapseni tekemien töiden kuvia EI SAA julkaista osana opinnäytetyötä

Päiväys ja huoltajan allekirjoitus

_____._____._____

LIITE 2: HAVAINNOINTILOMAKE

Tuokion nimi & päivämäärä : _____

Tavoitteet:

Mikä asia jäi päällimmäisenä mieleen tuokiosta?

Millä tavalla lapset huomioitiin? Oliko toiminta ikätasoista?

Millainen tuokion kesto oli? Miten lapset jaksoivat keskittyä?

Millä tavalla lasten osallisuutta tuettiin? Olisiko osallisuutta voinut tukea jollain tavalla enemmän? Miten?

Miten käsiteltävä vahvuus huomioitiin? Miten tavoitteet toteutuivat?

Mitä hyvää tuokiossa oli?

Mitä kehitettävää tuokiossa mielestäsi olisi?

Muita kommentteja?

LIITE 3: HYVÄÄ HUOMIOIDEN TOIMINTATUOKIO KOKONAISUUS ESITTELY

Hyvää huomioiden- toimintatuokiokokonaisuus on osa sosionomi(YAMK) opinnäytetyötä. Se on myös ladattavissa pdf-tiedostona tämän tekstin linkkisivulta, joka löytyy tekstin lopusta. Tuokiokokonaisuus keskittyy tutustumaan 16 luontevahvuuteen satujen ja musiikin kautta samalla huomioiden myös kaveri- ja ryhmätyötaitoja. Tuokioiden kautta käsitellään myös eri musiikkiopetuksen työtapoja. Tuokioiden tavoitteista löytyy myös muita Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden(2018) oppimisen alueisiin liittyviä aiheita, joita tuokion kautta pystyy halutessaan käsittelemään. Tuokiot on suunniteltu 4-5-vuotiaille, mutta niitä voi soveltaa muillekin ikäryhmille. Tuokioita voi käyttää sellaisenaan tai soveltaa omaan ryhmään sopivaksi. Ne sopivat esim. pohjaksi koko kuukauden teematyöskentelylle tai vain satunnaisesti oppimistuokioksi.

Tuokioiden pohjana on käytetty iltasatu sivuston Kati Weussin lyhyitä versioita perinnesaduista sekä satupalvelu sivuston tekijän kirjailija Päivi Honkakosken satuja. Molemmilta on kysytty luvat satujen käyttöön. Jotkut tarinat olen kirjoittanut itse. Tuokiot keskittyvät hahmoon nimeltä Pupu Positiivi, joka huomaa paljon hyvää itsessään ja muissa. Pupu joutuu kaikenlaisiin seikkailuihin, joissa hän oppii lisää luontevahvuuksista. Samalla Pupu oppii myös vahvistamaan omia luontevahvuuksiaan ja olemaan ylpeä omasta osaamisestaan.

Toiminnalliset osuudet on merkitty tuokioihin tumman vihreällä ja tuokion lopussa oleva vahvuusosuus vaaleanvihreällä. Tuokioihin liittyvää teeman käsittelyä voidaan jatkaa myös myöhemmin osana ryhmän toimintaa esimerkiksi askartelujen, draamakäsittelyn ja musiikkituokioiden muodossa, jolloin asiaa voidaan käsitellä vielä syvemmin. Joihinkin tuokioihin kuuluu myös kotitehtävä, jonka lapsi tekee vanhempien kanssa kotona. Näin tuetaan myös kodin ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä ja vanhempien osallisuutta.

Jokaisella tuokiolla on käytössä pehmopupu, jonka nimi on Pupu Positiivi. Tämän voi tuki halutessaan korvata myös jollain muulla hahmolla ja muokata tuokiot sen mukaan. Kaikilla tuokiolla on käytössä myös vahvuuspussi, joka minulla on ollut ihan perinteinen kangaspussukka. Vahvuuspussin kanssa käytetään vahvuuskortteja, joista itse käytän Kaisa Vuorisen ja Lotta Uusitalo- Malmivaaran Huomaa Hyvä- toimintakortteja. Vahvuuskortteja on olemassa muitakin, mutta itse olen tykätty näihin sympaattisen vahvuusvaris hahmon takia. Esimerkiksi materiaalivinkkejä osuudesta löytyy muutaman ilmaiset tulostettavat vahvuus-kortit.

Tuokiolla toistuvat myös joka kerta samat alku- ja loppulaulu sekä vahvuuspussi laulu. Nämäkin voi soveltaen muuttaa mieleisempään. Jokaisen tuokion lopusta löytyy myös lista tarvikkeista, lauluista ja lähteistä. Tuokiolla voi hyödyntää niin leluja, kuvia, pöytäteatterimateriaaleja, käsinukkeja ja mitä vain päiväkodista sattuu löytymään. Mukavia hetkiä Pupu Positiivin seikkailujen parissa!

(Esittelyteksti on julkaistu myös hyvää huomioiden-blogisivulla 20.5.2021. Saatavissa <https://hyvaahuomioiden.wordpress.com/toimintatuokiot/>)